

2019

Katholieke Scholenstichting
FECTIO

OPLEIDEN IN SCHOOL FECTIO - MARNIX

BELEIDSSTUKKEN

Partners
in opleiding en ontwikkeling

Datum vastgesteld:

November 2019

Geactualiseerd:

Juli 2020

Partnerschap in opleiding en ontwikkeling

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord.....	3
Hoofdstuk 1 Opleiden in School	4
Hoofdstuk 2 Visie KS Fectio op Opleiden in School	5
Hoofdstuk 3 Opleiden in School, de praktijk binnen Fectio	6
3.1 Algemeen	6
3.2 Rollen in het partnerschap.....	6
3.3 Fectio-afspraken met betrekking tot Opleiden in School.....	8
Hoofdstuk 4 Certificering van opleidingsscholen	10
Hoofdstuk 5 Beleid voor startende leraren	11
Hoofdstuk 6 Geheimhoudingsplicht	12
Hoofdstuk 7 Samenwerking met overige instanties.....	13
Hoofdstuk 8 Ontwikkelpunten Fectio.....	14
Bijlage 1: Taken en verantwoordelijkheden per rol	15
Bijlage 2: (Taak)uren schoolopleider	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 3: De koppelkaart.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 4: Taken- en verwachtingenlijst studenten.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 5: Oudercontacten door studenten	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 6: Jaarplanning begeleiding studenten	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 7: Kwaliteitscriteria Opleidingsschool.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 8: Inzet en begeleiding van de SB-student.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 9: Tripartiete overeenkomst	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 10: Routekaarten Boeiende lessen	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 11: Afstemmingsgesprek begeleiding student.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 12: Co-teaching	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 13: Student en invallen	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Voorwoord

Fectio werkt samen met de Marnix Academie om het Opleiden in School vorm te geven. Het doel hierbij is om vanuit samenwerking te komen tot kwalitatief goed onderwijs op de scholen en de opleiding. We zijn een gezamenlijke verantwoordelijkheid aan gegaan betreffende het opleiden van studenten, en streven ernaar de kwaliteit van de studenten en de leerkrachten te verhogen. Daarnaast is er een verbinding naar de startende leerkracht, die nog een specifieke begeleiding vraagt.

In september 2011 zijn vier Fectio-scholen een samenwerking met Hogeschool Utrecht (Instituut Theo Thijssen) aangegaan om het Opleiden in School vorm te geven. In juni 2013 hebben we met alle scholen van Fectio de visie vastgelegd op Opleiden in School, en is de samenwerking met de Hogeschool Utrecht halverwege 2014 uitgebreid tot vijf scholen. In diezelfde periode zijn acht scholen een partnerschap met de Marnix Academie aangegaan. Deze keuze had te maken met een teruglopend aantal studenten bij Hogeschool Utrecht. Door de samenwerking met twee partners, konden we meer studenten binnen onze scholen plaatsen en leren van beide opleidingen.

Bij die keuze is afgesproken om deze op termijn te evalueren. Dat is in 2018 in beide netwerken gedaan. Bovenschools merkten we dat beide opleidingen meer verwachtingen van de samenwerking hebben en dat we die verwachtingen niet tweemaal waar kunnen maken. Daarnaast wilden we ook een grotere rol in de samenwerking, wat beter zou lukken als we met alle scholen bij één opleiding zouden aansluiten. Tevens zou dit een versterking van het netwerk kunnen betekenen, groeien naar een professioneel team. Voorjaar 2019 is in het directieteam besloten om verder te gaan in de samenwerking met de Marnix Academie.

Naast de samenwerking met deze PABO werken verschillende scholen ook samen met Regionaal Opleidingscentra (ROC) voor het opleiden van onderwijsassistenten en gymstudenten en zijn er scholieren die hun maatschappelijke stage op onze scholen vervullen. Deze samenwerking is van elke school afzonderlijk, dit beleidsstuk richt zich alleen op PABO-studenten zodat alle studenten op onze scholen dezelfde kwaliteit van opleiden in school mogen verwachten.

Monique Koolen, BOC

November 2019

Noot juli 2020: om dit beleid actueel te laten zijn, hebben we in het netwerk besloten jaarlijks de inhoud te actualiseren aan de doorgemaakte ontwikkelingen. Op deze wijze functioneert dit stuk tevens als handboek voor de schoolopleider, de mentor en de scholen.

Hoofdstuk 1 Opleiden in School

De basisschool speelt al lang een rol in de opleiding van aanstaande leerkrachten. Meestal gebeurde dat via stages; de school krijgt voor korte of langere tijd stagiaires en begeleidt hen. Maar met de landelijke introductie van Opleiden in School is het belang van de school als leerplek toegenomen. Om ervoor te zorgen dat leraren in opleiding daadwerkelijk meer in de praktijk leren, is één van de eisen die wordt gesteld aan partnerschappen Opleiden in School dat minimaal 40% van de opleiding in de praktijk plaatsvindt. Daarmee is ook de begeleidende rol van de school belangrijker geworden.

Naast dat de school voor de aanstaande leraar een belangrijke plek is om te leren, is het dat ook voor de zittende medewerkers. Immers, ook voor hen geldt dat ze zich als professionals blijven ontwikkelen.

In die zin is er voor alle betrokkenen sprake van leren op de werkplek. Leren gebeurt tijdens de uitoefening van het beroep en in samenwerking met anderen in die beroepspraktijk. Het is een vorm van op ervaring gebaseerd leren, een continue proces dat plaatsvindt in de reële arbeidssituatie. Leereffecten zijn direct zichtbaar in het handelen, het is een heel krachtige manier van leren. De kwaliteit van het leren in de praktijk wordt bepaald door de kwaliteit van die praktijk; een zwakkere praktijk kan daardoor leiden tot zwakkere leereffecten.

In de praktijk worden aanstaande leraren begeleid door medewerkers van de scholen, die specifiek zijn opgeleid om die begeleiding op maat te kunnen geven. Deze begeleider (schoolopleider) heeft nauw contact met de begeleider op de Opleiding, die tevens functioneert als tussenpersoon tussen instituut en werkplek.

De rollen in het partnerschap zijn:

• Schoolopleider*)	de begeleider van het praktijkleren op schoolniveau;
• Mentor	de leerkracht die een student begeleidt in de klas;
• BOC (bovenschools opl.coördinator)	de verbindingspersoon op bestuursniveau tussen school en opleiding, tevens coördinator van het netwerk schoolopleider en het Opleiden in School bovenschools;
• Relatiebeheerder	de contactpersoon namens de opleiding die tevens het functioneren van de studenten volgt en de Marnix vertegenwoordigt in alle netwerk-bijeenkomsten.

*) Vanaf schooljaar 2019-2020 hanteert het partnerschap de (landelijke) term 'schoolopleider' in plaats van 'ICO' (interne coördinator opleiding).

Hoofdstuk 2 Visie KS Fectio op Opleiden in School

In juni 2013 is de visie op Opleiden in School door alle directeuren van KS Fectio en de netwerkgroep van schoolopleiders vastgesteld:

‘In gezamenlijkheid (opleidingsschool en instituut) werken aan schoolontwikkeling, kennisontwikkeling en professionalisering.’

Deze visie toont aan dat we het belangrijk vinden om samen te werken met de opleiding in het partnerschap om zodoende zorg te dragen voor voortdurende ontwikkeling van leraren door kennisdeling, leren van elkaar en reflecteren. Professionalisering van leraren helpt mee aan de verdere ontwikkeling van de school. Het doel dat Fectio hiermee wil bereiken is het verhogen van de kwaliteit en het niveau van beginnende leraren in het basisonderwijs, alsmede de kwaliteit van huidige leerkrachten.

De doelen van de samenwerking in het partnerschap met Marnix zijn:

- een verdere invulling van onderwijskundige samenwerking, gericht op ontwikkeling van het onderwijs op de scholen en de opleiding;
- verder vormgeven aan gelijkwaardige samenwerking en inbreng in het project;
- een situatie creëren waarin alle studenten van de opleiding op een partnerschool hun praktijkleren vormgeven en waarin de partnerscholen zorg dragen voor een rijke leeromgeving voor aankomend en zittend personeel.

Om bovenstaande waar te kunnen maken gelden enkele voorwaarden:

- een professionele, lerende houding van de teamleden;
- iedere leerkracht van de opleidingsschool staat open voor plaatsing van een student;
- de leerkrachten hebben de vaardigheid ontwikkeld om studenten competentiegericht te begeleiden;
- het gehele team wordt jaarlijks bijgeschoold door de schoolopleider m.b.t. begeleidingsvaardigheden en actuele zaken vanuit de opleiding;
- iedere opleidingsschool heeft een schoolopleider;
- de opleidingsschool faciliteert de schoolopleider in taakuren en ambulante tijd (zie bijlage 2) voor deelname aan het netwerkoeverleg van Fectio en de uitvoering van bijbehorende taak.

Hoofdstuk 3 Opleiden in School, de praktijk binnen Fectio

3.1 Algemeen

De hogeschool waar we mee samenwerken is de Marnix Academie in Utrecht.

De opleiding is gericht op samenwerking, partnerschap en een gezamenlijke verantwoordelijkheid met betrekking tot de kwaliteit van het opleiden op de werkplek en de opleiding. De studenten worden opgeleid door zowel de opleiding als de basisschool waar ze stage lopen.

De opleiding kent verschillende soorten studenten in een voltijd- en deeltijdvariant. Vanuit kwaliteitsoogpunt plaatst de opleiding alleen studenten op partnerscholen, dus niet op andere scholen.

Aan een school die de samenwerking met de opleiding aangaat, worden bepaalde kwaliteitseisen gesteld. Deze eisen worden per school, na een aanvraag voor certificering, door middel van een audit bekeken waarna een certificaat wordt toegekend en ontwikkelpunten worden benoemd. In bijlage 7 staan de kwaliteitscriteria genoemd waaraan de school bij certificering dient te voldoen. Na de certificering werkt de school aantoonbaar verder aan het borgen en de doorontwikkeling van de kwaliteit van het Opleiden in School. Elke 6 jaar vindt hercertificering plaats.

In het partnerschap tussen Fectio en de Marnix Academie nemen innovatie en onderzoek een belangrijke plaats in. Zo nemen studenten en leraren van de school deel aan leerwerkgemeenschappen, met de mogelijkheid om een docent van de opleiding toe te voegen. Ze doen onderzoek om zo tot nieuwe inzichten te komen. Deze kennis komt ten goede aan de ontwikkeling van de basisschool. Waar mogelijk werken we ook op ander gebied samen, bv in een proeftuin of een R&D-groep (research en design). In het voorjaar van 2020 is een R&D-groep in samenwerking met het 10-14 onderwijs Houten. Binnen deze groep wordt de monitoring opgepakt van het effect van het sociaal welbevinden op de ontwikkeling van de leerlingen vanaf schooljaar 2020-2021.

3.2 Rollen in het partnerschap

Op elke school van Fectio is minimaal één leerkracht opgeleid tot schoolopleider. De schoolopleider heeft daartoe een training gevolgd bij de Marnix Academie. Op enkele (grotere) scholen is gekozen voor meerdere schoolopleiders om de begeleiding van studenten goed te kunnen waarborgen door de week heen en tevens de hoeveelheid studenten goed te kunnen begeleiden.

De schoolopleider is het aanspreekpunt voor studenten in de school, informeert en coacht de mentoren, coördineert leervragen en ontwikkelbehoeften van de studenten op de werkplek en organiseert het leren van elkaar, onder andere door intervisie voor studenten en mentoren. De schoolopleider traint de mentoren in het competentiegericht begeleiden. De schoolopleider is tevens medebeoordelaar van de student met betrekking tot het praktijkleren.

De schoolopleider is daarnaast degene die namens de school het contact onderhoudt met de opleiding, via de relatiebeheerder. Daarnaast is hij/zij degene die in overleg met de opleiding en de mentoren de student in de juiste groep plaatst.

Het Opleiden in School van Fectio kent een netwerk waarin alle schoolopleiders, de BOC en de relatiebeheerder 5 maal per jaar bijeen komen. Binnen het netwerk is het aantal taakuren en ambulante dagen vastgesteld dat de schoolopleiders krijgen toebedeeld om hun taak goed uit te kunnen voeren. Hiermee bewaakt Fectio een zorgvuldige begeleiding van studenten, en streeft het een voortdurende ontwikkeling/versterking van het Opleiden in School na.

Studenten lopen stage bij een mentor. Deze is opgeleid door de eigen schoolopleider via een interne training. Jaarlijks organiseert de schoolopleider teambreed een korte 'opfriscursus' met betrekking tot de gewenste begeleiding van studenten. Jaarlijks wordt sinds schooljaar 2017-2018 op Fectio-niveau, binnen de Academie van Fectio, een training voor mentoren georganiseerd door speciaal hiervoor getrainde schoolopleiders (train-de-trainer-programma). Elke leerkracht op een Fectio-school kan studenten begeleiden. Uitzonderingen worden gemaakt voor startende leerkrachten en re-integrerende leerkrachten.

De mentor is verantwoordelijk voor de dagelijkse begeleiding van de student tijdens het werken en leren op de school. Elke week bespreekt de student met de mentor de voorbereide en uitgevoerde activiteiten voor en na. Het doel van begeleiding is om de student zelf antwoorden te laten vinden op de vragen: hoe doe ik het morgen/volgende week beter en hoe bekwaam ik me als leraar? De mentor observeert, coacht, geeft (mondelinge en schriftelijke) feedback en helpt de student. Op de school heeft de student het meest te maken met de mentor.

De mentor krijgt binnen Fectio geen taakuren voor het begeleiden van de studenten, omdat de student ook werk uit handen neemt. Daar waar de ontwikkeling van een student niet vanzelf gaat, kan in overleg met de directeur een aanpassing in tijd worden gedaan. De oplossing is op maat van wat nodig is om de betreffende student goed te kunnen begeleiden.

De bovenschools opleidingscoördinator (BOC) coördineert het netwerk schoolopleiders van Fectio en is de contactpersoon van de stichting voor de opleiding. Zij participeert in de Werkgroep POO (Partners in Opleiding en Ontwikkeling) van de Marnix Academie. Deze bijeenkomst, die 5x per jaar plaatsvindt, is bedoeld om kennis en ervaring uit te wisselen en onderwijsontwikkeling mogelijk te maken. Tevens zit de BOC in een kennisontwikkelgroep, waarin een jaarlijks gekozen thema in samenwerking met een aantal scholenstichtingen en de opleiding wordt onderzocht. Dat onderzoek levert kennis op die gedeeld wordt in de werkgroep POO. Op deze wijze komen jaarlijks meerdere ontwikkelitems aan bod, waarvan in het netwerk Fectio wordt besproken welke ontwikkeling we gaan oppakken.

De bestuurder van Fectio maakt onderdeel uit van de Stuurgroep van de Marnix Academie. Deze bijeenkomsten vinden 3x per jaar plaats. Daarnaast levert de bestuurder een actieve bijdrage in het overleg over het nieuwe curriculum.

Binnen de opleiding onderhoudt de relatiebeheerder de contacten met de scholen. Zij is het aanspreekpunt voor de schoolopleiders, de studenten en de BOC.

De laatste groep die we specifiek noemen zijn de studenten zelf. Binnen het partnerschap worden de volgende termen gebruikt voor de verschillende studenten:

- OB-student; opleidingsbekwaam, voorheen eerstejaars
- BB-student; beroepstakenbekwaam, voorheen tweedejaars
- WB-student; werkplekbekwaam, voorheen derdejaars
- SB-student; startbekwaam, voorheen vierdejaars

Studenten blijven een jaar op één school, en wisselen halverwege het schooljaar van groep en bouw. Indien het voor de ontwikkeling van de student van belang is, bestaat de mogelijkheid na een half jaar van school over te stappen. De WB- en SB-studenten blijven gedurende hun hele stageperiode in dezelfde groep waarin de SB-studenten tevens afstuderen. De studenten draaien op de scholen mee als teamlid, in de klas en ook binnen werkgroepen. Deze WB- en SB-studenten kunnen binnen Fectio deelnemen aan de Academie van Fectio.

De taken en verantwoordelijkheden van de verschillende rollen zijn terug te vinden in bijlage 1.

3.3 Fectio-afspraken met betrekking tot Opleiden in School

Binnen het netwerk inspireren we elkaar met als doel de voortdurende ontwikkeling van het Opleiden in School. Onderwerpen die we inmiddels hebben besproken en ingevoerd zijn:

- Koppelkaart theorie – praktijk

De koppelkaart is een middel om in gesprek met de student de theorie te koppelen aan de praktijk.

- Taken- en verwachtingenlijst studenten

Deze lijst is opgesteld vanuit een masterclass op de Hogeschool Utrecht door M. Timmermans. Wij hebben het middel aangegrepen om eenduidigheid te creëren in met name de taken en verantwoordelijkheden buiten de lesgevende taak, nadat we opmerkten dat deze invulling erg leerkrachtafhankelijk bleek.

- Oudercontacten door studenten binnen Fectio

In 2020 heeft het netwerk een overzicht opgesteld van oudercontacten waarvan wij binnen Fectio vinden dat studenten deze wel/niet moeten uitvoeren. Omdat ouders een belangrijke gesprekspartner zijn in de ontwikkeling van hun kind, is deze ervaring in de stageperiode voor ons van wezenlijk belang.

- Jaarplanning

Binnen het netwerk wordt gewerkt met een jaarplanning die voor de Fectio-scholen binnen het netwerk als basis gelijk is.

- Begeleiding van de LIO-student

Vanaf schooljaar 2020-2021 ontvangen SB-studenten binnen Fectio een betaalde stage. We volgen daarin de CAO-afspraken. Qua begeleiding is er een onderscheid tussen de SB-student die stage loopt en de SB-student die als LIO een werkplek heeft op de school.

- Routekaarten boeiende lessen mentor / student

Om de OB-studenten te ondersteunen bij het ontwerpen van lessen, zijn twee routekaarten ontwikkeld, één voor de mentor en één voor de student. Door de routekaarten te gebruiken, ontwikkelen de studenten steeds meer vaardigheden om hun lessen boeiend te maken voor de leerlingen.

- Afstemmingsgesprek nieuwe student

Elk jaar, rond de zomer, houdt de schoolopleider of de mentor een afstemmingsgesprek met elke nieuwe student. Doel is om de te geven begeleiding af te stemmen op de behoefte van de student.

- Co-teaching

Co-teaching kan een middel zijn om in te zetten in de begeleiding van de student.

- Student en invallen

Door een oplopend tekort aan invallers en een groeiende vraag aan studenten een groep waar te nemen hebben we, vanuit een leidraad vanuit de Marnix Academie, Fectio-beleid opgesteld m.b.t. inzet en uitbetaling van studenten. De ontwikkeling van de student is altijd leidend in de mogelijkheid van invallen.

Hoofdstuk 4 Certificering van opleidingsscholen

Alle scholen dienen in 4 jaar tijd te voldoen aan criteria die door de opleiding en de partnerscholen zijn opgesteld. De criteria zijn gericht op een aantal onderwerpen:

- Is het beleid met betrekking tot Opleiden in School vastgelegd?
- Zijn de rollen helder binnen de school?
- Is het team eigenaar van het Opleiden in School?
- Zijn de studenten teamlid in hun stageperiode?
- Is er ruimte binnen de school om samen te leren middels oa leerwerkgemeenschappen?
- Is de school een volwaardige leerplek?
- Is de schoolopleider in staat zijn/haar taak op voldoende niveau uit te voeren?
- Worden de mentoren regelmatig geschoold in begeleidingsvaardigheden?
- Is er binnen de stichting sprake van voortgezette professionalisering na de opleiding (beleid voor starters)?
- Is op de school ruimte voor onderzoek en ontwikkeling?
- Kent de school een rijke leeromgeving?

Binnen het partnerschap met de Marnix Academie zijn nu zes scholen gecertificeerd. Samen met de vier scholen die het keurmerk van opleidingsschool in de samenwerking met Hogeschool Utrecht hebben behaald, zijn tien Fectio-scholen nu gecertificeerde opleidingsscholen.

Hoofdstuk 5 Beleid voor startende leraren

Binnen Fectio worden startende leerkrachten begeleid op schoolniveau. Op een enkele school wordt een schoolopleider al ingezet als coach van een startende leerkracht. Het beschrijven van dit beleid op bovenschools niveau is in ontwikkeling en zal in 2020-2021 afgerond zijn.

Wel is inmiddels een coach aangesteld op Fectio-niveau die leraren begeleidt in het zij-instroomtraject.

De begeleiding van startende leerkrachten is omgeven door een aantal begeleidingsafspraken op Fectio-niveau:

- Koppeling aan een maatje (een collega binnen de bouw) ten behoeve van ondersteuning rondom schoolafspraken;
- Coaching door een collega (teamleider, intern begeleider of LB-leerkracht); de directeur is binnen Fectio geen coach omdat hij/zij een beoordelende taak heeft in dit traject;
- Regelmaat in klassenbezoeken en coaching-gesprekken door de coach;
- Gesprekkencyclus door de directeur: twee talentgesprekken binnen de eerste 10 maanden; aansluitend een besluit over een aanstelling van de startende leerkracht voor onbepaalde tijd;
- In het eerste jaar heeft de startende leerkracht geen extra taken; nadruk ligt op de ontwikkeling van klassenmanagement en een sterk pedagogisch klimaat naast de begeleiding van individuele leerlingen en het voeren van oudergesprekken; we volgen hierin hetgeen binnen de CAO-PO is aangegeven over startende leraren;
- Een vervolgplan na het eerste jaar wordt op maat gemaakt, middels een persoonlijk ontwikkelingsplan; hierin worden de uren duurzame inzetbaarheid voor starters (2 x 40 uur bij een volledige wtf) meegenomen en het plan is gericht op het behalen van de basisbekwaamheid binnen drie jaar.

Hoofdstuk 6 Geheimhoudingsplicht

Sinds 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Dat betekent dat in de hele Europese Unie dezelfde privacywetgeving geldt. Fectio gaat zorgvuldig om met (persoons)gegevens en verwacht dat ook van diegenen die actief zijn binnen en voor de scholen van Fectio.

Binnen het partnerschap zijn een aantal afspraken gemaakt met betrekking tot de AVG en het opleiden van studenten:

- De basisscholen zorgen voor een geheimhoudingsverklaring die elke student, die binnen het bestuur de stag invult, ondertekent;
- De student maakt beeldopnamen met de camera die daarvoor beschikbaar is gesteld en draagt zorg voor directe overdracht van de beelden in de beveiligde omgeving van de Marnix Academie;
- Studenten uit de WB- en SB-fase hebben toegang tot het leerlingvolgsysteem om de gegevens van de eigen groep in te kunnen kijken;
- In verslagen van studenten worden namen van leerlingen altijd geanonimiseerd.

Met betrekking tot de beveiligde omgeving hanteert de Marnix Academie de wettelijk gestelde bewaartermijnen.

Bij de start van een schooljaar informeert de Marnix Academie haar studenten over deze afspraken. Elke schoolopleider deelt die informatie ook met de studenten die op de school hun stage komen doen. Tevens draagt de schoolopleider zorg voor ondertekening van de geheimhoudingsverklaring en het uploaden van die verklaring in sharepoint.

De betreffende formulieren en regelgeving zijn tevens terug te vinden in sharepoint.

Hoofdstuk 7 Samenwerking met overige instanties

Op meerdere scholen is ook ruimte voor studenten van andere opleidingen. Deze samenwerkingen vallen buiten de visie van dit document, we willen deze echter wel genoemd hebben.

Een student onderwijsassistent is er ter ondersteuning van de leerkracht. De student krijgt de kans om zich didactisch en pedagogisch te ontwikkelen. De studenten maken regelmatig opdrachten vanuit hun opleiding. De directe begeleiding wordt uitgevoerd door de leerkracht waar deze student stage loopt.

Wanneer er verzoeken komen voor het begeleiden van studenten van overige opleidingen (sportacademie, Calibris, ib-opleiding, enz) bepaalt de schoolopleider in overleg met de directie of zij deze studenten willen en kunnen begeleiden. Tevens stemt de schoolopleider de invulling van de begeleiding af met de student en de opleiding.

Hoofdstuk 8 Ontwikkelpunten Fectio

In de komende vier jaar zal Fectio mee-ontwikkelen met de ontwikkelingen in het partnerschap met Marnix. De ontwikkeling van een nieuw koersplan en een nieuw curriculum vragen ons de rol en taak van opleidingsschool regelmatig tegen het licht te houden: welke betekenis hebben veranderingen voor Fectio, hoe willen wij deze inzetten, wat betekent dit voor onze scholen. We staan open voor eventuele differentiatie binnen onze scholen in bijdrage aan de opleiding. We blijven meedenken in het partnerschap om actueel te kunnen acteren.

De plek van WB- en SB-studenten in onze organisatie dient verstevigd te worden. In het kader van het lerarentekort wordt het steeds belangrijker om een goede werkgever te zijn, ook voor aanstaande leraren. Jaarlijks heeft Fectio plaats voor 60 studenten die het vak leren op onze scholen. We willen beleid ontwikkelen om studenten aan Fectio te binden.

In het schooljaar 2020-2021 staan de volgende ontwikkelpunten centraal:

- Een samenwerkend netwerk waarin we leren met en van elkaar en sharepoint actief inzetten voor het delen van documenten, vragen en ervaringen;
- Certificering van één scholen; de certificering van de laatste school is in kalenderjaar 2022 omdat de samenwerking met de Marnix voor deze school nog pril is;
- Thuis raken in het werken met bekwaamheidseisen (i.p.cv competenties) en dialoogkaarten;
- Afronden van beleid voor startende leraren aansluitend aan de begeleiding binnen het Opleiden in School zoals we dat binnen Fectio doen en het opgestelde begeleidingsbeleid rond zij-instromers;
- Inzet van co-teaching in de begeleiding van studenten en startende leraren verbreden;
- Rijke leeromgevingen op onze scholen: inzicht hebben op eigen sterke en ontwikkelpunten;
- Studenten bevragen als eerste stap naar het binden van leraren-in-opleiding aan Fectio: wat hebben zij nodig?

Bijlage 1: Taken en verantwoordelijkheden per rol

De rol van de mentor

De mentor is de spil van het praktijkleren. Hij is de leraar van de groep waarin de student stage loopt en ziet de student iedere stagedag van dichtbij in de klas functioneren. Hij is didactisch, pedagogisch en vakinhoudelijk deskundig en draagt de onderwijsvisie van de school en de schoolcultuur uit. Hij is in feite de primaire werkbegeleider.

De mentor:

- voert een kennismakingsgesprek met de student.
- verzorgt de dagelijkse werkbegeleiding in de praktijk (voor- en nabespreken van de lessen) en is samen met de student verantwoordelijk voor de stageplanning.
- speelt een actieve en begeleidende rol bij de voorbereiding van de lessen.
- bespreekt de lessen met de student na waarbij aandachtspunten van de student leidend zijn.
- bespreekt de uitvoering van het persoonlijk ontwikkelingsplan van de student (het deel dat gericht is op het praktijkleren) en de competenties die de student moet ontwikkelen en/of borgen.
- zet vormen van co-teaching in.
- de mentor geeft de student informatie over de groep, de werkwijze en de beginsituatie van de leerlingen.
- voert start-, voortgangs- en beoordelingsgesprekken samen met de interne coördinator (en waar nodig met de relatiebeheerder).
- begeleidt vanuit de visie situationeel begeleiden.
- begeleidt competentiegericht.
- geeft mondelinge en schriftelijke ontwikkelingsgerichte en beoordelende feedback.
- biedt de student een veilige en rijke uitdagende leeromgeving zowel in zijn groep als groepsoverstijgend.
- is verantwoordelijk voor het bijhouden van de eigen professionalisering.
- observeert op verzoek van de SB-student lessen en voert het nagesprek waarbij de aandachtspunten van de student leidend zijn.
- is medeverantwoordelijk voor de praktijkbeoordeling van de student.
- stimuleert de onderzoekende houding van de student.
- geeft ruimte aan de student om te experimenteren.
- geeft ruimte aan de student op het gebied van samenwerken met ouders.

Vaardigheden en competenties:

- kan de student enthousiasmeren en motiveren voor het vak van leerkracht;
- is in staat om vanuit de kracht van de student te begeleiden;
- is in staat de student te begeleiden bij het doen van onderzoek;
- is sensitief, taak- en relatiegericht;
- kan signaleren en confronteren;
- kan samenwerken;
- is bereikbaar;

- is op de hoogte van het curriculum van de opleiding;
- kan een reflectieve houding stimuleren;
- kan op eigen handelen reflecteren en heeft een lerende houding;
- kan zijn eigen praktijkkennis expliciteren;
- staat open voor het leren van studenten;
- kan zijn visie op opleiden expliciteren;

Professionalisering:

- De mentor heeft de basistraining voor mentoren gevolgd en ontwikkelt aantoonbaar zijn competenties en vaardigheden;
- Verdiept zich in actuele ontwikkelingen met betrekking tot het opleiden van studenten.

De rol van de Schoolopleider
--

- is de 'linking pin' tussen opleiding en school vanuit de partnerschool;
- is medeverantwoordelijk voor en heeft de coördinatie van de gehele stage van de student op de desbetreffende stageschool;
- is op de hoogte van beleid ten aanzien van schoolontwikkeling en stimuleert alle geledingen (studenten, mentoren en directie) daarin te laten leren en in te zetten onder meer door hen onderzoek te laten doen;
- zorgt er samen met de directeur/BOC/relatiebeheerder voor dat er structureel aandacht is voor de visie van het partnerschap en de daaruit voortvloeiende activiteiten;
- ondersteunt mentoren en onderhoudt contact met de relatiebeheerder en de bovenschoolse opleidingscoördinator;
- neemt deel aan het schoolopleider-netwerk van de eigen stichting;
- neemt deel aan de partnerscholenmarkt;
- draagt in samenwerking met teamleden van de partnerschool en de student(en) zorg voor een 'rijke leeromgeving', dat wil zeggen voor het leren en werken van de studenten in gevarieerde onderwijssituaties.

T.a.v. de student:

- geeft informatie aan de studenten over onder andere: de stageschool, de groep, de werkwijze, de onderwijsvisie van de school, de schoolcultuur, de beginsituatie van de leerlingen, stagebeleid;
- leidt en begeleidt bijeenkomsten met groepen studenten en/of mentoren waar de persoonlijke ontwikkelingsplannen, de daaruit voortvloeiende leerbehoeften en de schoolontwikkeling centraal staan. Dit leidt tot inhoudelijke bijeenkomsten en intervisie;
- is medeverantwoordelijk voor de kwaliteit en de volledigheid van de ingevulde competentieformulieren van zowel de mentor als de student;
- organiseert en neemt deel aan het startgesprek, aan het voortgangsgesprek en aan het eindgesprek van de praktijkperiode van de student. In overleg met de studenten en de mentoren kunnen sommige van deze gesprekken in groepsverband plaatsvinden;
- is verantwoordelijk voor de beoordeling van de student, in nauw overleg met de relatiebeheerder;

- bezoekt delen van lessen van studenten uit alle fasen, per student minimaal één (deel van een) les per semester. Er wordt situationeel begeleid;
- vraagt bij studenten uit de fase SB om verklaring afsluiting opleidingsfase, uitgezonderd kennisbasis en vraagt een VOG (Verklaring omtrent gedrag) van OB-studenten;
- Vraagt bij ouderejaars-studenten het meest recente feedforward-formulier van de voorgaande stageschool.

Vaardigheden en competenties:

- kan teamleden en studenten enthousiasmeren en motiveren m.b.t. het samen opleiden;
- kan het gedachtegoed van het Partnerschap uitdragen;
- is sensitief, taak- en relatiegericht;
- kan signaleren en confronteren;
- kan actief luisteren;
- kan samenwerken;
- kan objectief zijn;
- kan regisseren;
- kan overzicht houden betreffende schoolontwikkeling en competenties van teamleden.

Professionalisering:

- De schoolopleider volgt de opleiding schoolopleider-lang en indien al voldoende geschoold in coaching, de schoolopleider- kort;
- De schoolopleider neemt deel aan de jaarlijkse partnerscholendag;
- De ervaren schoolopleider kan zich verdiepend scholen middels het Velon-traject;
- Startende schoolopleiders kunnen gekoppeld worden aan een ervaren schoolopleider als maatje;
- De schoolopleider kan de opleiding: Update Schoolopleider in de school volgen;
- De schoolopleider kan de opleiding: trainer 'Update Mentorentraining' volgen.

De rol van de relatiebeheerder

De relatiebeheerder onderhoudt het contact tussen de partnerschool en de Marnix Academie. In de praktijk zal hij in de eerste plaats contact hebben met de schoolopleider en BOC, maar jaarlijks ook met de directeur en incidenteel met de mentoren.

Contact tussen relatiebeheerder en schoolopleider:

- komt minimaal een keer per jaar op de praktijkschool; het doel hiervan wordt in overleg met de schoolopleider (en BOC) bepaald;
- neemt deel aan het schoolopleider-netwerk;
- informeert de schoolopleiders over ontwikkelingen in de opleiding;
- draagt samen met de schoolopleider en BOC zorg voor een zo optimaal mogelijke match tussen scholen en studenten;
- wordt ingeschakeld als sparringpartner bij een stagnerende ontwikkeling van studenten;

- heeft een signalerende functie als het gaat om de kwaliteit van de begeleiding van mentoren en spreekt hierover met de schoolopleider (en BOC);
- is medeverantwoordelijk voor de kwaliteit en de volledigheid van de ingevulde competentieformulieren van zowel de mentor als de student;
- is eindverantwoordelijk voor de beoordeling en het proces van begeleiding en beoordeling;
- kijkt in de fase OB/ BB-dt met de schoolopleider mee naar een les van de student na een dreigende onvoldoende;
- overlegt met schoolopleider op welke manier studenten kunnen bijdragen aan schoolontwikkeling.

Contact tussen relatiebeheerder en BOC:

- overlegt op regelmatige basis met de BOC over ontwikkelingen binnen het partnerschap;
- schrijft jaarlijks samen met de BOC in overleg met het bestuur een plan van aanpak met de beoogde doelen voor het studiejaar;
- adviseert over de certificering van partnerscholen.

Contact tussen relatiebeheerder en studenten:

- voert kennismakingsgesprekken met eerstejaars studenten;
- houdt zicht op de ontwikkeling van studenten door de ingeleverde stageformulieren in te zien;
- is aanspreekpunt voor studenten;
- nodigt de student uit voor een gesprek bij twijfel over het functioneren in de praktijk;
- handelt vanuit het concept situationeel begeleiden.

De relatiebeheerder:

- is eindverantwoordelijk voor de praktijkbeoordeling van de student;
- doet de administratieve afhandeling van het praktijkleren in Trajectplanner;
- verzamelt en archiveert praktijkdossiers. Met het archiveren van het praktijkdossier staat de relatiebeheerder garant dat het dossier aan de gestelde eisen voldoet;
- neemt deel aan POO-bijeenkomsten en kennisontwikkelgroepen.

Vaardigheden en competenties:

- Kan goed luisteren;
- Kan objectief zijn;
- Beschikt over goede communicatieve vaardigheden;
- Is organisatorisch competent en is in staat om overzicht te houden;
- Kan zich inleven in verschillende rollen (student, schoolopleider, school, mentor);
- Is sensitief, taak- en relatiegericht.

Professionalisering:

- De relatiebeheerder neemt deel aan bijeenkomsten POO en aparte bijeenkomsten voor relatiebeheerders op de Marnix.

De rol van de Bovenschools Opleidingscoördinator

De BOC is de 'linking pin' binnen de eigen organisatie als het gaat om het partnerschap en onderhoudt de contacten met de Marnix Academie.

De BOC:

- is op de hoogte van de schoolontwikkeling en het onderwijsconcept van de partnerscholen en de Marnix Academie;
- is lid van de Werkgroep Partners in Opleiding en Ontwikkeling en neemt deel aan een kennisontwikkelgroep, waarin wordt samengewerkt aan vernieuwingen m.b.t. het partnerschap;
- bewaakt de afspraken die met de Marnix Academie zijn gemaakt en spreekt waar nodig de betrokkenen hierop aan.

Binnen de eigen organisatie:

- is aanspreekpunt en sparringpartner van de schoolopleider en de partnerscholen;
- organiseert bijeenkomsten voor schoolopleiders;
- organiseert intervisie voor schoolopleiders;
- coördineert en stimuleert de professionalisering van schoolopleiders en mentoren;
- bespreekt POO regelmatig met directeuren, in het directeurenoverleg en waar nodig individueel en geeft in de eigen organisatie voorlichting en informatie over het Partnerschap in Opleiding en Ontwikkeling en draagt het gedachtegoed m.b.t. samen opleiden uit;
- bewaakt de procesgang rondom Partners in Opleiding en Ontwikkeling binnen de eigen partnerscholen;
- signaleert verbeterpunten en initieert benodigde acties;
- bewaakt de kwaliteit van de scholen m.b.t. opleiden en coördineert de (her)certificering;
- is aanspreekpunt voor het bestuur en stemt af met de verantwoordelijk bestuurder voor de stuurgroepvergadering.

De BOC en de relatiebeheerder:

- is aanspreekpunt voor de relatiebeheerder;
- heeft overleg met de relatiebeheerder over de matching en plaatsing van studenten;
- heeft regelmatig overleg met de relatiebeheerder over ontwikkelingen binnen het partnerschap;
- schrijft jaarlijks samen met de relatiebeheerder in overleg met het bestuur een plan van aanpak met de beoogde doelen voor het studiejaar;
- adviseert over de (her) certificering van partnerscholen.

Vaardigheden en competenties :

- kan betrokkenen enthousiasmeren en motiveren m.b.t. het samen opleiden;

- kan het gedachtegoed van het Partnerschap uitdragen;
- kan netwerken, binnen alle geledingen van POO;
- kan overzicht houden;
- is sensitief, taak- en relatiegericht;
- kan signaleren en confronteren;
- kan samenwerken;
- is bereikbaar;
- kan objectief zijn.

Professionalisering:

- Aan de BOC wordt geadviseerd de training schoolopleider-kort te volgen;
- Jaarlijks is er in het begin van het schooljaar een startbijeenkomst voor startende BOC's.
- Deze bijeenkomst wordt georganiseerd door de kennisontwikkelgroep Professioneel begeleiden vanuit onze rol;
- Startende BOC's kunnen gekoppeld worden aan een ervaren BOC als maatje;
- De BOC neemt deel aan de jaarlijkse partnerscholendag op de Marnix academie;
- De BOC kan zich verdiepend scholen middels de cursus Lerarenopleider die leidt tot een VELON registratie.

De rol van de directeur

De directeur draagt het gedachtegoed van het partnerschap en geeft dit praktisch vorm in de school.

- De directeur kent de kwaliteitscriteria;
- De directeur is in staat het gedachtegoed van het partnerschap met het team te bespreken en hen hierop aan te spreken;
- De directeur is verantwoordelijk voor de facilitering van schoolopleider door opname in taakbeleid, nascholingsplan en financieel beleid;
- De directeur overlegt met schoolopleider en BOC over visie en voortgang van opleiden in de school;
- De directeur maakt het opleiden in school bespreekbaar in talentgesprekken;
- De directeur weet welke studenten er op zijn school worden opgeleid;
- De directeur overlegt met de schoolopleider in het geval dat de student gevraagd wordt in te vallen;
- De directeur voert een talentgesprek met studenten uit de fase SB;
- De directeur zorgt samen met het team voor een rijke leeromgeving van de studenten d.w.z. voor het leren en werken van de studenten in gevarieerde onderwijsituaties;
- De directeur is verantwoordelijk voor het beleid ten aanzien van het opleiden in zijn school;
- De directeur onderhoudt via de relatiebeheerder contact met de Marnix Academie.